

**UCHWAŁA NR VIII/63/2015
RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE**

z dnia 28 kwietnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017”

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2013 r., poz. 594 z późn. zm.¹⁾) i art. 176 pkt.1 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013 r., poz. 135 z późn. zm.²⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strykowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Strykowie

Paweł Kasica

---

¹⁾Zm. poz. 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379 i 1072.

²⁾Zm. z 2012 r. poz. 579 i 1519, z 2013 r. poz. 154, 866 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 619, 1188 i 1198.

Załącznik do Uchwały Nr VIII/63/2015
Rady Miejskiej w Strykowie
z dnia 28 kwietnia 2015 r.

Program
Wspierania Rodziny w Gminie Stryków
na lata 2015-2017

2015

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	4
1. PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA.....	5
2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA.....	6
3. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	8
4. DIGANOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE.....	11
4.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	11
4.2. SYTUACJA MIESZKANIOWA RODZIN.....	13
4.3. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM.....	14
4.4. SYTUACJA RODZINY I DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM...	19
4.5. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU.....	27
4.6. DZIECKO I RODZINA WSPIERANI PRZEZ PORADNIĘ PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNĄ.....	34
4.7. RODZINA I DZIECKO POD KURATELĄ SĄDOWĄ.....	35
4.8. ANALIZA SWOT.....	35
4.9. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO W GMINIE.....	37
5. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA.....	38
6. REALIZACJA PROGRAMU.....	42

WPROWADZENIE

Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz rodzin powinna koncentrować się na wyrównywaniu pomiędzy nimi nieuzasadnionych i niezawinionych różnic socjalnych, tworzeniu im równych szans oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego, natomiast działania podejmowane na rzecz dzieci winny mieć na celu ochronę ich praw, wyrównywanie szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz zapewnienie im ochrony w obliczu zagrożeń.

Z punktu widzenia polityki społecznej, która odpowiada za tworzenie warunków samodzielnego funkcjonowania rodziny, rodzina i dziecko stanowią przedmiot niejako selektywnego zainteresowania. Jest tak dlatego, że odnosi się ono zwłaszcza do tych rodzin i pochodzących z nich dzieci, które na pewnym etapie swojego życia stają się bezradne i marginalizowane.

Czynników powodujących bezradność i marginalizację rodziny jest wiele. Co budzi niepokój, ich liczba w ostatnim okresie wzrasta. Jedną z głównych przyczyn zwiększania się zjawisk niepożądanych, godzących w dobro rodziny i dziecka, jest wyczerpanie się więzi społecznych spajających struktury rodziny, wprowadzające element rozchwiania równowagi i harmonii w ich życiu.

Możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane, daje stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności powinien on być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program został opracowany w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strykowie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 135; Dz. U. z 2013 r., poz. 154 i 866), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA

Istnieje wiele definicji rodziny. Najogólniej określa się ją jako podstawową komórkę społeczną, składającą się z rodziców (rodzica) i dzieci. Podkreśla się również instytucjonalną formę małżeństwa, poprzez którą powstaje system pokrewieństwa i dziedziczenia. Elementem wyróżniającym rodzinę jest wspólnota mieszkaniowa, tworząca najczęściej jedno gospodarstwo domowe, które może obejmować dwa, a nawet trzy pokolenia. Cechą wspólną wszystkich definicji rodziny jest to, że zapewnia ona ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Ogólnie rzecz ujmując, rodzinę charakteryzuje współwystępowanie takich elementów, jak: wspólne zamieszkanie członków, wspólne nazwisko, wspólna własność oraz wspólna kultura duchowa.

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Każda rodzina tworzy własną, niepowtarzalną atmosferę życia domowego, na którą wpływają między innymi: stosunki wzajemne między małżonkami, miłość rodzicielska do dzieci, codzienne zachowania członków rodziny, kultywowanie tradycji, a także służba uznawanym wartościom. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży w drodze nieuświadomionego często przekazywania wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość rodziców oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Dziecko, podobnie jak rodzina, nie posiada jednoznacznej definicji. Według Kodeksu cywilnego to osoba, która nie ukończyła 18 lat i nie uzyskała pełnej zdolności do czynności prawnych. W Kodeksie karnym osobę do ukończenia 17. roku życia uważa się za nieletnią. Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają

rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat.

Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18 roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim, jak i międzynarodowym. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18. stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne artykuły konkretyzują to stwierdzenie, odnosząc je do różnych aspektów życia rodzinnego.

Rozwinięcie norm zawartych w Konstytucji, a odnoszących się do rodziny, znajduje miejsce w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. W dokumencie tym unormowano problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Innymi regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są Kodeksy: karny, cywilny, postępowania cywilnego i pracy. Pierwszy z nich zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka. Natomiast Kodeks cywilny, choć nie jest bezpośrednio związany z ochroną rodziny, służy jej w zakresie przepisów dotyczących ochrony praw małoletniego w obrocie prawnym oraz dotyczących zasad prawa spadkowego. Kodeks postępowania cywilnego z kolei chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Obejmuje również ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych dla osób dochodzących roszczeń alimentacyjnych i daje możliwość występowania w tych sprawach w charakterze pełnomocnika właściwego przedstawiciela do spraw pomocy społecznej organu gminy lub organizacji społecznej, mającej na celu udzielenie pomocy rodzinie. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

Problematykę rodzinną podejmują również ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe. Jednym z nich jest Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, której art. 16.

stanowi, że rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa.

Zapis dotyczący rodziny figuruje również w pkt 16. pierwszej części Europejskiej Karty Społecznej. Mówi on, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Innym dokumentem zapewniającym ochronę rodzinie jest uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny. W dokumencie tym zapisane jest m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, czyli prawo każdego do założenia rodziny i posiadania środków na jej utrzymanie, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

Problematyka rodzinna podejmowana jest także w Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet. W dokumencie tym, w określeniu prawa kobiet do równouprawnienia i partnerstwa podkreślono m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Część artykułów Konwencji pozostaje w bezpośrednim związku z rodzinnymi funkcjami kobiety, ukierunkowanymi na wzmocnienie społecznego statusu rodziny.

Kolejnym dokumentem międzynarodowym, będącym zarazem najważniejszym aktem prawnym regulującym prawa dziecka, jest Konwencja o Prawach Dziecka. Jej postanowienia dotyczą osób, które nie ukończyły 18. roku życia i obejmują: prawa cywilne, prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania, prawo do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami, prawa socjalne oraz kulturalne i polityczne. Konwencja ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Tworząc system ochrony dziecka, kierowano się: zasadą dobra dziecka (wszystkie działania podejmowane są w najlepiej pojętym interesie dziecka), zasadą równości (wszystkie dzieci, niezależnie od ich cech: koloru skóry, płci i narodowości, mają być równe wobec prawa), zasadą poszanowania praw i odpowiedzialności obojga rodziców za rozwój i wychowanie dziecka (ochronie podlega autonomia rodziny i prawa obojga rodziców do decydowania o sprawach dziecka) oraz zasadą pomocy państwa w zabezpieczeniu odpowiednich warunków socjalnych i zdrowotnych rodziny.

Jeszcze innym aktem prawnym zapewniającym ochronę dziecku jest Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci. Ma ona zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie.

Dokumentem na rzecz praw dziecka jest także Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego, która zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie Unii Europejskiej. Prawny zapis ochrony rodziny i dziecka znajduje się w wyżej wymienionych aktach międzynarodowych oraz w konstytucjach poszczególnych państw członkowskich. Istnieją poza tym wspólnotowe akty wtórne dotyczące równego traktowania kobiet, które zwracają uwagę na konieczność godzenia życia zawodowego z rodzinnym oraz na szczególną ochronę kobiet w ciąży i w okresie macierzyństwa.

3. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Stryków jest gminą o charakterze miejsko-wiejskim położoną w centralnej części województwa łódzkiego, na południowo-wschodnich krańcach utworzonego w 1999 roku powiatu zgierskiego. Jest jedną z dziewięciu gmin powiatu.

Na obszarze gminy znajdują się 42 miejscowości, wśród których zlokalizowanych jest 35 sołectw: Anielin, Anielin Swędowski, Bartolin, Bratoszewice, Ciołek, Dobieszków, Dobra, Dobra-Nowiny, Gozdów, Kalinów, Kiełmina (w tym wieś Klęk), Koźle, Lipka, Ługi, Michałówek (w tym wieś Orzechówek), Niesułków, Niesułków-Kolonia, Nowostawy Górne, Osse, Pludwiny, Rokitnica, Sadówka, Sierźnia, Smolice, Sosnowiec, Sosnowiec-Pieńki, Stary Imielnik, Swędów, Tymianka (w tym wsie: Krucice i Lipa), Warszewice (w tym wieś Cesarka), Wola Błędowa, Wrzask (w tym wieś Bronin), Wyskoki, Zagłoba i Zelgoszcz.

Siedziba gminy – miasto Stryków – położona jest na obszarze Wzniesień Łódzkich, nad rzeką Moszczenicą, na północny wschód od Łodzi. Prawa miejskie Stryków uzyskał w 1394 r. za panowania króla Władysława Jagiełły i – po utracie w XIX w. – odzyskał je ostatecznie w 1923 r. Powierzchnia gminy wynosi 157,9 km². Gmina graniczy z następującymi gminami powiatu oraz województwa: Brzeziny, Dmosin, Głowno, Głowno (miasto), Łódź, Nowosolna oraz Zgierz.

Przez obszar gminy przebiegają ważne w skali kraju szlaki komunikacji kołowej, do których zaliczyć należy przede wszystkim zlokalizowany na południowy-wschód od

Strykowska węzeł autostradowy Łódź Północ - skrzyżowanie autostrad A1 i A2 o znaczeniu międzynarodowym, a także drogę krajową nr 14 o znaczeniu międzyregionalnym. Przez Stryków przebiega również linia kolejowa nr 15, ze stacją kolejową, obecnie nieczynną.

Gmina, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję regionu, przeznaczyła w planie zagospodarowania przestrzennego 1000 ha pod tereny inwestycyjne – z pełną infrastrukturą wodociągową, kanalizacyjną, gazową i energetyczną. Obecnie na terenie gminy działają 3 parki przemysłowe:

SEGRO Logistics Park Stryków (na pow. 87 ha), którego zarządcą jest firma SEGRO – z następującymi podmiotami gospodarczymi:

- Ogólnopolski System Dystrybucji Wydawnictw Azymut
- Inwesta Sp. z o.o.
- Sonoco Poland - Packaging Services
- Komfort Sp. z o.o.
- CEI Poland Sp. z o.o.
- Hellman Worldwide Logistics
- Complex S.A.
- Corning Cabling System Polska Sp. z o.o.
- Prowell Sp. z o.o.
- SWM Poland Sp. z o.o.
- EWT Track&Trailer Center
- Rittal Sp. z o.o.
- Valeo Service Eastern Europe Sp. z o.o.
- CAT LC Polska
- GEODIS Calberson Polska;

DIAMOND PARK STRYKÓW (na pow. 15 ha) – z następującymi firmami:

- Lidl Polska Polska Sp. z o.o.
- AB Logic Sp. z o.o.
- Tarkett Wykładziny Sp. z o.o.
- Meyer&Meyer
- Pyroll Sp. z o.o.
- Consegna Sp. z o.o.;

PANATTONI PARK STRYKÓW – z następującymi firmami:

- Leroy Merlin
- Raben Polska Sp. z o.o.
- IC Companys Sp. z o. o.

- Spedimex Sp. z o.o.
- ABRA Meble
- Saint-Gobain Sekurit HanGlas Sp.z.o.o.

Ponadto na terenie gminy ulokowało się wiele innych firm w różnorodnych branżach m.in. Herman Kirchner Polska Sp. z o.o., FKW LOGISTIC Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów „ERBEDIM” Sp. z o.o., Budmel Sp. j., GLS Poland Sp. z o.o., Dachser Sp. z o.o., Jasper, TESCO, Seco Sp. z o.o. i in. Stworzyły one w sumie około 2500 miejsc pracy.

Do atrakcji gminy należy zlokalizowany w Strykowie tor motocrossowy – jeden z najlepszych w kraju. Co roku rozgrywana jest tutaj runda Międzynarodowych Motocrossowych Mistrzostw Polski oraz Puchar Polski Kobiet. Ponadto w Strykowie dwa razy do roku odbywają się zawody w ramach Mistrzostw Okręgu Łódzkiego w Cross Country.

Sieć placówek oświatowo-wychowawczych na terenie gminy tworzą: jedno przedszkole samorządowe w Strykowie oraz 3 przedszkola niepubliczne w Strykowie, Niesułkowie i Smolicach, w których w roku 2013 opieką objętych było 217 dzieci oraz 227 dzieci w 2014. Od 1 stycznia 2015 roku na terenie miasta działa Klub Dziecięcy „Lusia i Maciejka”. W zajęciach uczestniczy 15 dzieci.

Sześć szkół podstawowych w Strykowie, Bratoszewicach, Dobrej, Koźlu i Niesułkowie, do których uczęszczało ogółem 639 uczniów w 2013 roku i 678 uczniów w 2014 roku. W szkołach podstawowych utworzone są zerówki, w których uczyło się 145 dzieci w 2013 roku i 143 dzieci w 2014 roku.

Szkoły gimnazjalne mieszczące się w Strykowie, Bratoszewicach i Dobieszkowie, w których naukę pobierało 375 uczniów w 2013 roku oraz 361 uczniów w 2014 roku, a także technikum, w którym kształciło się 200 uczniów w 2013 roku i 180 uczniów w 2014 roku.

Do liceum ogólnokształcącego w 2013 roku uczęszczało 48 dzieci, a w 2014 roku – 16 dzieci.

Szkoły podstawowe i gimnazjalne zlokalizowane w poszczególnych miejscowościach tworzyły Zespoły Oświatowe w Strykowie i Bratoszewicach.

Działalność kulturalno-oświatową na terenie gminy prowadzą Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strykowie oraz Dom Kultury w Niesułkowie, w których funkcjonują koła zainteresowań, rozwijające amatorską twórczość zespołową i indywidualną w różnych dziedzinach. Z oferty obydwu placówek skorzystało w 2014 roku 245 dzieci. Ponadto w tym obszarze działa Gminna Biblioteka Publiczna w Strykowie wraz z pięcioma filiami

zlokalizowanymi w Bratoszewicach, Dobrej, Koźlu, Niesułkowie i Swędowie. Do oferty czytelniczej tych placówek sięgnęło w 2014 roku 647 dzieci.

W kilku sołectwach gminy – niektóre od kilkadziesiąt lat – funkcjonują aktywnie działające Koła Gospodyń Wiejskich. Tych organizacji, kultywujących lokalne tradycje i kulturę, jest obecnie 8: KGW wsi Bronin-Wrzask (powst. 1980), KGW Ciołek (powst. 2005), KGW Gozdów (powst. 1952), KGW w Lipce (powst. 1964), KGW w Nowostawach Górnych (powst. 1960), KGW Osse, KGW Warszewice-Cesarka (powst. 2009) oraz KGW Zagłoba (powst. 1981), KGW w Ługach, KGW w Bratoszewicach, KGW w Anielinie oraz KGW w Starym Imielniku, KGW w Niesułkowie Kolonii, KGW w Koźlu, KGW w Smolicach, KGW w Swędowie, KGW w Tymiance oraz KGW w Zelgoszczy.

Zadania służby zdrowia w gminie realizują 4 placówki – o charakterze niepublicznym otwarte w Strykowie:

- 1) Ośrodek Zdrowia w Strykowie Spółka Jawna, ul. Kościuszki 29;
- 2) Przychodnia Medico, ul. Targowa 16;
- 3) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ALAMED, ul. Kopernika 29 a;
- 4) Specjalistyczne Gabinety Lekarskie VA!, ul. Warszawska 50.

4. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Stryków została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która w obszarze „Rodzina, dziecko i młodzież” została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy.

4.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Na koniec 2012 roku gmina Stryków liczyła 12 090 mieszkańców, w tym 6 179 kobiet, które stanowiły 51,1% ogółu ludności.

Struktura wiekowa mieszkańców gminy ulegała zmianom. W latach 2010-2012 liczba dzieci i młodzieży ulegała wahaniom, choć w 2012 r. odnotowano wzrost urodzeń; także

liczba osób w wieku produkcyjnym wahała się, natomiast liczba osób starszych stale rosła. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2.186	2.158	2.198
liczba osób w wieku produkcyjnym	7.852	7.860	7.807
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1.975	2.007	2.085
ogółem	12.013	12.025	12.090

Dane Urzędu Miejskiego w Strykowie.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba urodzeń żywych	128	121	155
liczba zgonów	156	150	165
przyrost naturalny	-28	-29	-10

Dane Urzędu Miejskiego w Strykowie.

Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	127	72	81
saldo migracji w ruchu zagranicznym	0	-1	6
saldo migracji ogółem	127	71	87

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W gminie odnotowano w 2012 r. wzrost liczby dzieci i młodzieży, co łączyło się zarazem ze spadkiem ilości osób wchodzących w wiek produkcyjny wyraźniejszym niż wyniosła liczba urodzeń żywych, mimo iż ta ulegała w badanym okresie wahaniom – 128 w 2010 r., 121 w 2011 r., 155 w 2012 r. Nie zrównoważyło to również przyrostu naturalnego (-28 w 2010 r., -29 w 2011 r., -10 w 2012 r.).

Saldo migracji w latach 2010-2012 było nieznaczne i nie miało zauważalnego wpływu na malejącą liczbę mieszkańców gminy. Migracja mieszkańców do i z gminy odbywała się wyłącznie w ruchu wewnętrznym.

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy zauważyć, że przy zwiększającej się liczbie mieszkańców gminy, na stałym i jednocześnie niewysokim poziomie utrzymuje się procentowy udział w populacji dzieci i młodzieży (18,2% w 2010 r., 17,9% w 2011 r., 18,2% w 2012 r.), rośnie natomiast systematycznie odsetek osób starszych (16,4% w 2010 r., 16,7% w 2011 r., 17,2% w 2012 r.).

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały dopasowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie dostosowanie dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

4.2. SYTUACJA MIESZKANIOWA RODZIN

W latach 2010-2012 liczba mieszkań będących w zasobach gminy Stryków nieznacznie malała (185 mieszkań w 2010 r., 178 w 2011 r., 177 w 2012 r. oraz 451 izb w 2010 r., 426 w 2011 r., 416 w 2012 r.).

Wahaniom ulegała powierzchnia użytkowa mieszkań (od 6.986 m² w 2010 r., poprzez 6.703 m² w 2011 r. do 6.714 m² w 2012 r.). Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania była na stabilnym poziomie i wynosiła bez mała 38 m².

Na stałym poziomie pozostała również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę, która wynosiła niemal 15 m². Należy dodać, że w latach 2010-2012 oddano do użytku w sumie 8 nowych mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 333 m², wśród których znalazły się także 2 lokale wykupione i wyremontowane z przeznaczeniem na mieszkania przez Urząd Miejski w Strykowie w 2010 r. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba mieszkań	185	178	177
liczba izb	451	426	416
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	6.986	6.703	6.714
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	37,72	37,67	37,93
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	14,93	14,90	14,77
liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania	7	0	1
liczba nowych izb oddanych do użytkowania	19	0	3

powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań (w m ²)	289,62	0	43,23
---	--------	---	-------

Dane Urzędu Miejskiego w Strykowie.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	110	120	122
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	660	720	732
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	100.209	101.650	111.233

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie.

W latach 2010-2012 sukcesywnie wzrastała w gminie liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych (z 660 w 2010 r. do 732 w 2012 r.). Tym samym rosła liczba rodzin, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy (ze 110 w 2010 r. do 122 w 2012 r.). Wartość przyznanych dodatków wzrosła ze 100.209 zł w 2010 r. do 101.650 zł w 2011 r. i 111.233 zł w 2012 r.

4.3. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM

Analiza sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących w gminie Stryków placówkach oświatowych.

Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne dzieci i uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych.

Do analizy przedłożono 5 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów – z następujących placówek oświatowo-wychowawczych:

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Strykowie (liczba uczniów: 203),
- Zespół Szkół nr 1 w Strykowie: Szkoła Podstawowa nr 2 i Gimnazjum nr 1 (liczba uczniów: 398),

- Zespół Szkół nr 2 w Bratoszewicach: Szkoła Podstawowa i Gimnazjum nr 2 (liczba uczniów: 205),
- Szkoła Podstawowa w Dobrej (liczba uczniów: 148),
- Szkoła Podstawowa w Koźlu (liczba uczniów: 81).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie placówki zatrudniają pedagoga oraz logopedę, a w 2 z nich są zatrudnione pielęgniarki (Szkoła Podstawowa nr 1 i Zespół Szkół nr 1 w Strykowie); także 2 szkoły oferują wsparcie psychologa (Zespoły Szkół w Strykowie i Bratoszewicach). Cztery placówki prowadzą na swoim terenie dożywianie uczniów, we wszystkich istnieje konieczność objęcia nim większej liczby dzieci. Możliwość korzystania z Internetu dają wszystkie placówki, natomiast brak sali gimnastycznej odczuwalny jest w Szkole Podstawowej nr 1 w Strykowie. Przedstawiciele żadnej ze szkół nie zauważyli trudności z dojazdem uczniów na zajęcia. Jednocześnie w ani jednej z placówek nie funkcjonują klasy integracyjne. Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać zróżnicowanych tematycznie kół zainteresowań, m.in. tanecznych, wokalnno-muzycznych, plastycznych, sportowych, przedmiotowych. Wszystkie placówki prowadzą zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich organizowane są zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne i logopedyczne (w każdej ze szkół), natomiast socjoterapeutyczne oraz psychoterapeutyczne prowadzi Zespół Szkół nr 1 w Strykowie.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, na dwa sposoby, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na bezrobocie oraz bezradność wychowawczą i opiekuńczą, które pociągają za sobą skutki dwojakiego rodzaju. W pierwszym przypadku brak pracy i ubóstwo mogą zmuszać niektórych rodziców do wyjazdu za granicę, co generuje problemy tzw. eurosieroctwa oraz może prowadzić do rozbicia rodzin. Z kolei drugi przypadek wiąże się również z występującymi w domu dysfunkcjami, takimi jak nadużywanie alkoholu przez rodziców,

brakiem odpowiedniego zainteresowania dzieckiem. W obu sytuacjach nie bez znaczenia pozostaje fakt, że ich ogólną konsekwencją jest pozostawienie dziecka samemu sobie – bez opieki i z ograniczonymi szansami na dostęp do alternatywnych form spędzania wolnego czasu, co sprzyja szerzeniu się zachowań destruktywnych i wywołuje brak motywacji.

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, respondenci stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawierają poniższe tabele.

Tabela 6. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	liczba placówek, w których występuje (liczba ujawnionych przypadków)	liczba placówek, w których nie występuje
sięganie po alkohol	4 (21)	1
sięganie po narkotyki	0	5
palenie papierosów	3 (120)	2
ucieczki z domu	0	5
kradzieże	1 (3)	4
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	2 (16)	3
autoagresja	0	5
przestępczość ujawniona	0	5
niszczenie mienia szkolnego	2 (7)	3
udział w grupach negatywnych	0	5
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	4 (17)	1
przemoc w rodzinie	3 (8)	2
zaniedbanie przez dom	3 (19)	2
wykorzystywanie seksualne	0	5

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: sięganie przez uczniów po papierosy oraz alkohol i wywołujące te problemy zaniedbanie przez dom, stosowanie agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, wreszcie problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego, m.in. na skutek dopuszczenia się kradzieży.

Warto przy tym zwrócić uwagę na fakt, że skala wskazanych przez ankietowanych problemów była zależna od wieku uczniów. W skali gminy natężenie wymienionych zjawisk było większe w gimnazjach niż w szkołach podstawowych. Na poziomie gimnazjalnym ankietowani stwierdzili ponadto wśród uczniów przypadki odurzania się lekami.

Obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców

Ankietowani identyfikowali również obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców. Najczęściej podkreślali potrzebę wnikliwego przyglądania się sytuacji rodzinnej w obszarze agresji i przemocy, sięgania po papierosy i inne używki oraz sposobów spędzania czasu wolnego. W tym kontekście zwracali uwagę na konieczność diagnozowania zapotrzebowania rodziców na poszczególne formy wsparcia oraz identyfikowania edukacyjnych i rozwojowych potrzeb uczniów.

Działania profilaktyczne podejmowane w szkołach

W placówkach oświatowo-wychowawczych podejmowane są różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne. Wśród nich realizowane są programy promujące zdrowie i bezpieczeństwo, kampanie profilaktyczne, jak np. „NIE dla agresji” czy „Nie pal przy mnie – proszę”, przedstawienia o tematyce profilaktycznej. Prowadzone są pogadanki, spotkania z przedstawicielami Policji, instytucji pomocowych oraz innymi specjalistami spoza placówki. Realizowane są szkolne programy profilaktyczne.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkołach, badani wskazywali głównie na potrzebę podniesienia poziomu kultury osobistej i kultury słowa oraz kształtowania poczucia odpowiedzialności za własne czyny i zachowanie, m.in. dzięki kontynuacji warsztatów zapobiegania agresji, wskazując przy tej okazji na potrzebę organizowania pogadek z udziałem Policji. Ankietowani stwierdzili również, że należy nasilić działania prozdrowotne.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

W opinii przedstawicieli 4 spośród 5 ankietowanych placówek, współpraca nauczycieli z rodzicami jest zadowolająca. W jej ramach rodzice uczestniczą w uroczystościach szkolnych, prezentacjach i warsztatach, odbywają się zebrania ogólnoszkolne, spotkania ze specjalistami spoza placówki, prowadzone są rozmowy i konsultacje oraz utrzymywany jest indywidualny kontakt z rodzicami. Współpraca ta dotyczy rozwiązywania problemów wychowawczych, a także udziału rodziców w organizowaniu imprez i uroczystości.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Przedstawiciele 3 z 5 badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowolająca (przedstawiciele Zespołu Szkół nr 2 w Bratoszewicach i Szkoły Podstawowej w Dobrej nie odpowiedzieli na to pytanie).

Do podmiotów, z którymi szkoły utrzymywały kontakt zaliczono: Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Policję, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Dom Kultury, Ośrodek Zdrowia, Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, zespół kuratorów sądowych oraz kluby sportowe i stowarzyszenia.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, otoczenia opieką i wsparciem dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, kontynuacji działań profilaktycznych wykluczających stosowanie używek.

Postulat atrakcyjnego spędzania czasu dotyczył głównie tworzenia nowych ogólnodostępnych miejsc spotkań dzieci i młodzieży (jak np. świetlic środowiskowych), częstszej organizacji integrujących imprez okolicznościowych oraz zwiększenia dostępności dóbr kultury.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na zadanie ułatwienia, poprzez edukację, wejścia młodego pokolenia w dorosłość i życie zawodowe. Podkreślali korzyści płynące z organizacji szerokiej gamy zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, rozwijających zdolności i zainteresowania uczniów, a zarazem umożliwiających atrakcyjne spędzenie czasu wolnego

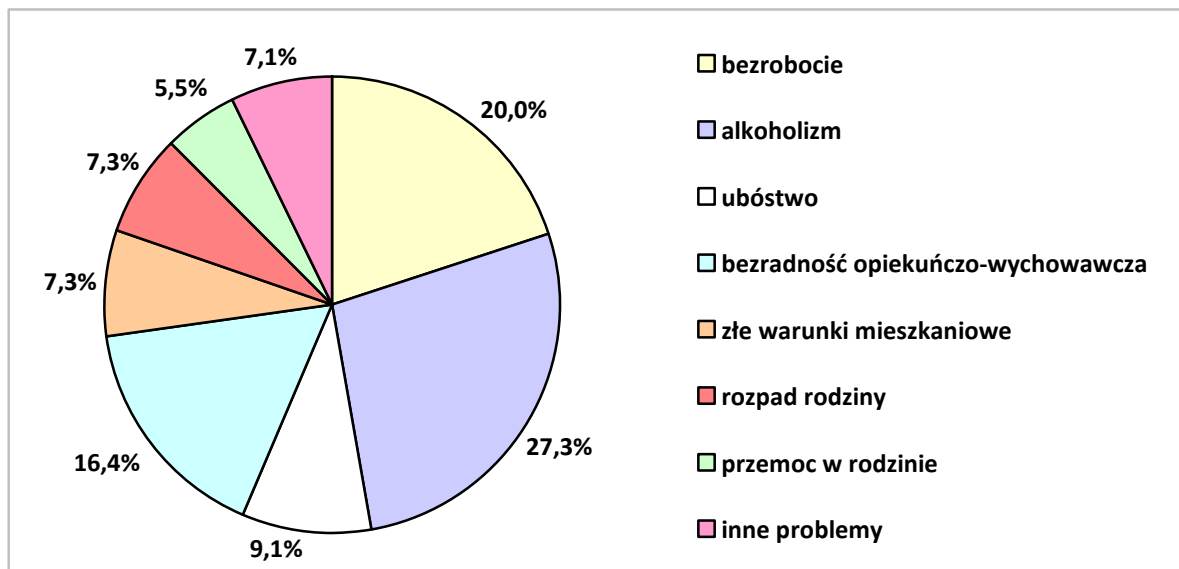
4.4. SYTUACJA RODZINY I DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. władze oraz pracowników Urzędu Miejskiego w Strykowie, sołtysów, radnych, członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, Kościoła) oraz mieszkańców gminy.

Do analizy przedłożono w sumie 18 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji rodziny i dziecka w gminie.

W pierwszej kolejności poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą rodziny mieszkające w gminie. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające rodziny mieszkające w gminie

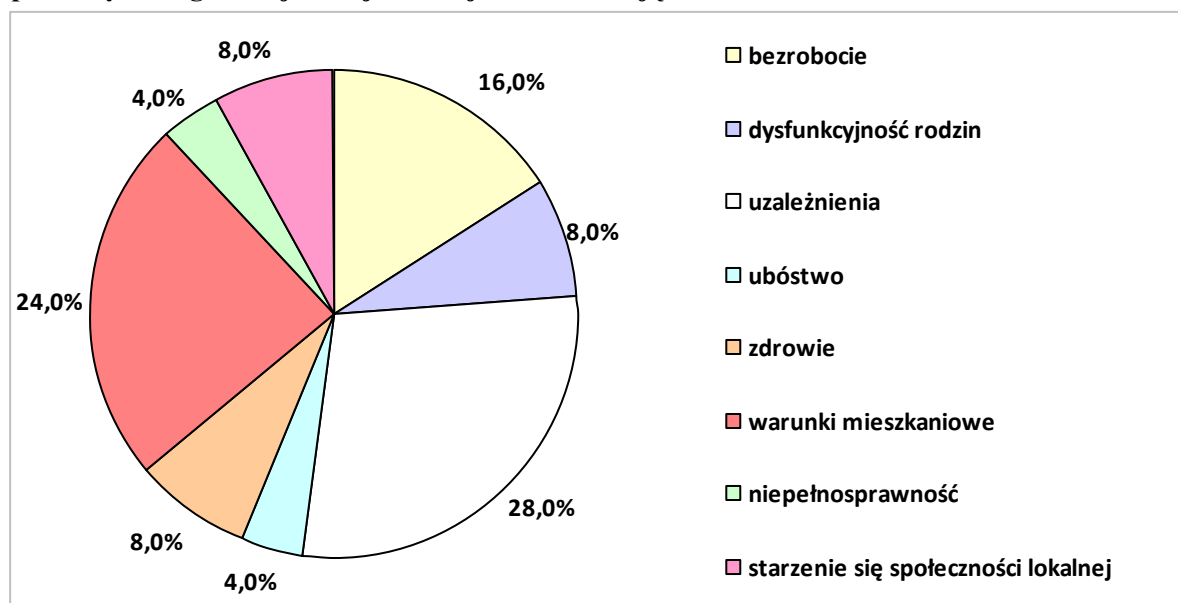
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do najpoważniejszych problemów, które dotykają rodziny mieszkające w gminie, respondenci zaliczyli alkoholizm (27,3%) i bezrobocie (20%), w dalszej kolejności wskazali na bezradność opiekuńczo-wychowawczą i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (16,4%) oraz ubóstwo (9,1%).

Respondenci zwrócili również uwagę na złe warunki mieszkaniowe i rozpad rodziny (po 7,3%), a także zwrócili uwagę na problem przemocy w rodzinie (5,5%). Wśród pozostałych problemów gminy dostrzegli starzenie się mieszkańców, społeczne nieprzystosowanie dzieci oraz długotrwałą lub ciężką chorobę.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak uzależnienia (28%) oraz poprawa warunków mieszkaniowych (24%). W dużej mierze dotyczy to również bezrobocia (16%). W dalszej kolejności wymieniono dysfunkcyjność rodzin, zdrowie i starzenie się społeczności lokalnej (po 8%) oraz niepełnosprawność i ubóstwo (po 4%).

Czynniki, które ograniczają możliwości prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży w gminie

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie czynników, które ograniczają możliwości prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży w gminie. W odpowiedziach ankietowani najczęściej wspominali o problemach, z którymi zmagają się rodziny, a które rzutują na sytuację dziecka, tj. bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, ubóstwie, bezrobociu, uzależnieniach rodziców, przemocy fizycznej i psychicznej, rozbiciu rodzin, złych warunkach mieszkaniowych. Podnosili również problem niewystarczającego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w tym do placówek wsparcia dziennego, dóbr kultury, ogólnodostępnych miejsc spotkań dzieci i młodzieży, obiektów sportowo-rekreacyjnych (boisk, placów zabaw), zbyt ubogie wyposażenie świetlic i placówek kulturalnych, niezadowolającą ofertę zajęć pozalekcyjnych i niewystarczające możliwości rozwijania zainteresowań.

Najważniejsze problemy związane z dziećmi i młodzieżą w gminie

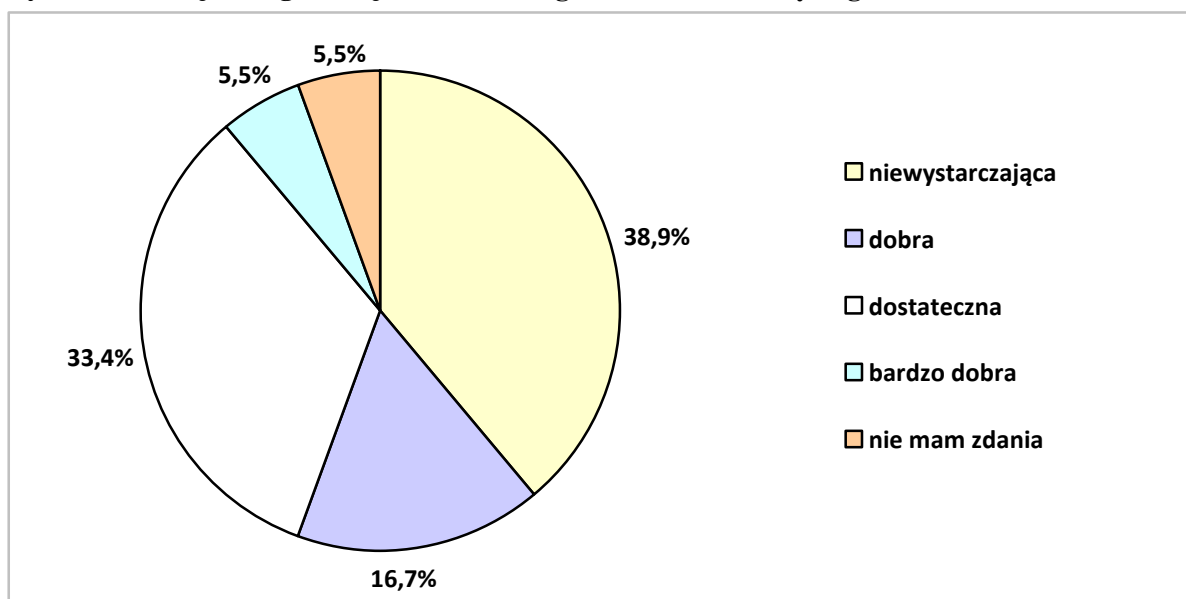
W odpowiedzi na następne pytanie, ankietowani zidentyfikowali problemy, z jakimi zmagają się dzieci i młodzież w gminie. Za najważniejszy z nich uznali nieodpowiednie do potrzeb możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego, co niejednokrotnie przekłada się na demoralizację przejawiającą się w stosowaniu agresji i przemocy, sięganiu po używki i środki odurzające, dopuszczaniu się aktów wandalizmu.

W tym kontekście zwrócono uwagę na brak placówek kultury w mniejszych miejscowościach, zwłaszcza świetlic socjoterapeutycznych oraz ograniczoną ofertę Domu Kultury. Wychowaniu młodzieży i jej rozwojowi nie sprzyja także brak obiektów sportowych w gminie.

Innym problemem są ograniczone perspektywy, w dużej mierze wynikające z sytuacji materialnej w domu rodzinnym, ale nierzadko i z dysfunkcyjności rodziny. Problemy te, zdaniem respondentów, przyczyniają się do spadającej motywacji dzieci i młodzieży do nauki czy rozwoju osobowości, trudności edukacyjnych i wychowawczych, słabego społecznienia oraz brak poczucia odpowiedzialności za własne czyny. W przypadku nikłego zainteresowania ze strony rodziców pogłębiają niedostosowanie społeczne młodego pokolenia. Deficyt pozytywnych wzorców w rodzinie, autorytetu wśród dorosłych skutkuje brakiem szacunku dla wychowawców i osób starszych.

Niejako w uzupełnieniu odpowiedzi na pytania o czynniki, które ograniczają prawidłowy rozwój osób w wieku przedprodukcyjnym, oraz o problemy, które występują wśród nich najczęściej, ankietowani wyrazili opinie na temat organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Jaka jest organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie?

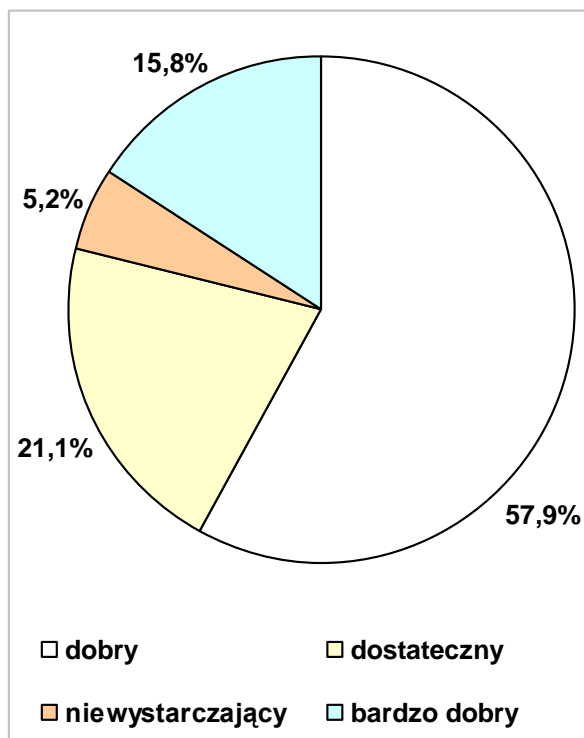

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

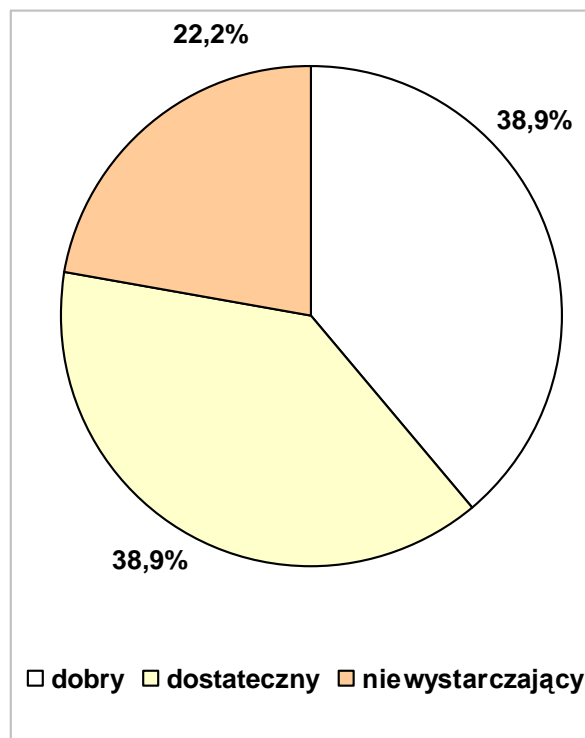
Najliczniejsza grupa respondentów, bo ponad jedna trzecia (38,9%) spośród ogólnej ich liczby, negatywnie oceniła organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie, uznając ją za niewystarczającą. Niewielu mniej badanych (33,4%) było zdania, że organizacja ta jest na poziomie dostatecznym. Jednocześnie 16,7% oceniło ją dobrze, a po 5,5% uczestników ankiety uznało ją za bardzo dobrą, względnie nie miało zdania na ten temat.

Odpowiadając na następne pytania przedstawiciele środowiska lokalnego wyrazili opinie odnośnie dostępności placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, wsparcia dziennego i obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie. Wskazali również deficyty w tym zakresie. Rozkład odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

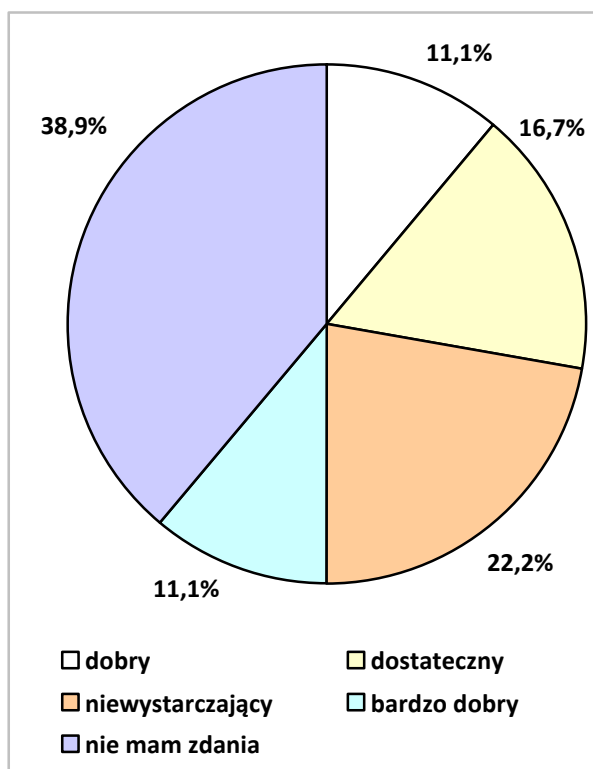
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Bez mała trzy czwarte (łącznie prawie 74%) respondentów stwierdziła, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie jest dobry lub bardzo dobry. Za dostateczny uznało go 21,1%, natomiast za niewystarczający 5,2 % ankietowanych.

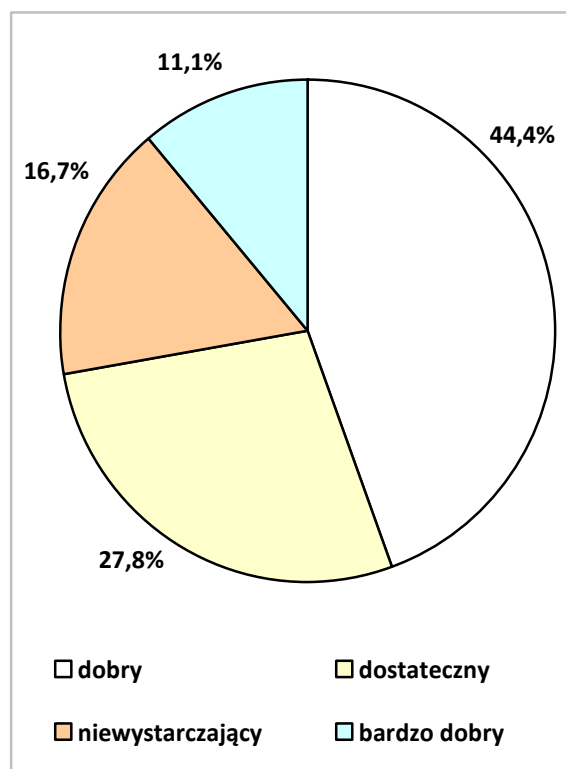
Dostępność placówek kulturalnych w gminie została gorzej oceniona niż dostępność placówek oświatowo-wychowawczych. Za dobrą lub dostateczną uznało ją po 38,9% badanych, natomiast negatywną opinię w tej sprawie miało 22,2% respondentów. Nikt z ankietowanych nie wyraził bardzo dobrej opinii.

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży?

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Łącznie 22,2% respondentów stwierdziło, że dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie jest dobry lub bardzo dobry, i tyleż samo uznało go za niewystarczający. Jednocześnie 16,7% badanych oceniło go jako dostateczny. Aż jedna trzecia uczestników ankiety nie miała w tej sprawie zdania.

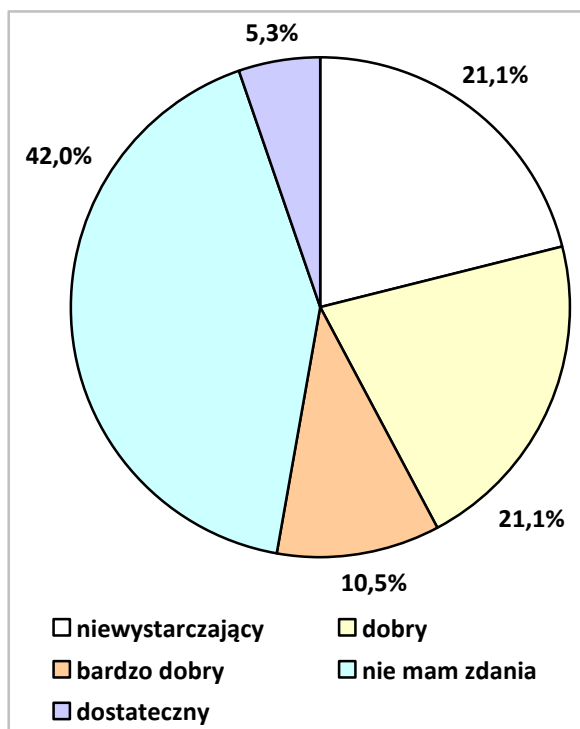
Lepiej oceniono dostępność obiektów sportowo-rekreacyjnych. Za dobrą uznało ją 44,4%, za dostateczną 27,8%, a za bardzo dobrą 11,1% respondentów. Negatywną opinię w tej sprawie przedstawiło 16,7% ankietowanych.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje, bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali najczęściej świetlice środowiskowe oraz domy kultury.

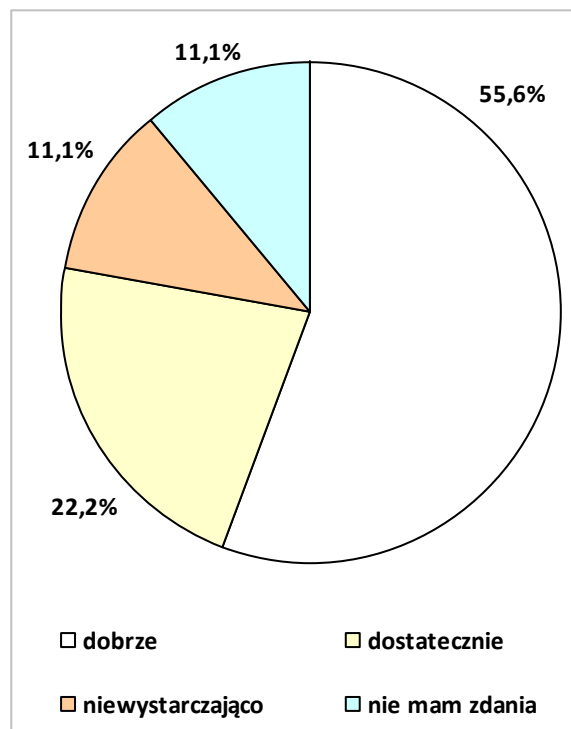
W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dostrzegali natomiast przede wszystkim brak basenu i hali sportowej; ponadto widoczny jest w gminie deficyt takich obiektów jak: boiska sportowe, także typu „Orlik”, kort tenisowy, ogólnodostępne place zabaw, ścieżki rowerowe czy sala fitness.

W kolejnych pytaniach poproszono ankietowanych o ocenę dostępności wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi oraz opinię na temat prowadzonych w gminie działań wychowawczych, profilaktycznych i edukacyjnych, których adresatami są rodziny i dzieci.

Wykres 8. Jaki jest dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w gminie?

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne adresowane do rodzin i dzieci?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad jedna piąta respondentów (21,1%) stwierdziła, że dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w gminie jest dobry, i tyleż samo oceniło go negatywnie. Za bardzo dobry uznało dostęp 10,5% ankietowanych, a za dostateczny 5,3%. Zdania na ten temat nie miało ponad 40 % badanych.

Z lepszą oceną spotkały się realizowane w gminie działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne, których adresatami są rodziny i dzieci. Ponad połowa respondentów (55,6%) oceniła je dobrze. Za dostateczne uznało je 22,2% respondentów, natomiast negatywną opinię w tej sprawie przedstawiło 11,1% ankietowanych (tylż samo pytanych nie miało na ten temat zdania).

Co zrobić, by poprawić sytuację rodzin, dzieci i młodzieży w gminie?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji rodzin oraz dzieci i młodzieży. Odpowiadając na nie badani zwracali uwagę przede wszystkim na potrzebę organizowania – na szerszą skalę niż dotychczas – alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. w sieci świetlic środowiskowych na terenach wiejskich z ofertą różnorodnych grup zainteresowania, poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych, poszerzenie oferty Domu Kultury, tworzenie kolejnych placówek wsparcia dziennego, zapewnienie opieki nad najmłodszymi dziećmi, m.in. poprzez budowę przedszkola.

Ankietowani podkreślali również konieczność podnoszenia kompetencji wychowawczych rodziców poprzez organizowanie bezpłatnych porad i konsultacji psychologicznych. Stwierdzono także potrzebę zwiększenia wsparcia finansowego i rzeczowego dla dzieci pochodzących z rodzin ubogich. Równoległe istotnym czynnikiem dla równoważenia ich startu jest budowa oraz modernizacja mieszkań komunalnych w gminie.

Instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w przyczynić się do zniwelowania problemów rodzin i dzieci

W ostatnim pytaniu poproszono ankietowanych o podanie instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu w przyczynić się do zniwelowania problemów rodzin i dzieci.

Wśród nich badani najczęściej wskazywali: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego w Strykowie, placówki oświatowo-wychowawcze, Dom Kultury, Policję, Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kluby sportowe oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, które działają na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży.

4.5. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez MGOPS na pomoc społeczną w gminie w latach 2010-2012.

Tabela 7. Środki finansowe wydatkowane przez MGOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ogółem	1.110.029,91 zł	1.328.481,79 zł	1.500.721,98 zł
w tym na świadczenia pomocy społecznej	1.064.744,93 zł	1.248.502,58 zł	1.441.009,60 zł
w tym na stypendia dla uczniów	45.284,98 zł	79.979,21 zł	59.712,38 zł
na zadania własne gminy	805.760,80 zł	832.354,35 zł	871.924,73 zł
na zadania zlecone gminie	304.269,11 zł	496.127,44 zł	628.797,25 zł

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie.

W latach 2010-2012 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez MGOPS na pomoc mieszkańcom gminy stale rosła: z 1.110.029,91 zł w 2010 r. do 1.500.721,98 zł w 2012 r. Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań własnych gminy, które kształtowały się w granicach od 805.760,80 zł w 2010 r. do 871.924,73 zł w 2012 r. Wśród nich przeważały środki przyznawane na zasiłki stałe, zasiłki celowe i w naturze, posiłek (w tym dożywianie dzieci) oraz zasiłki okresowe. Mniej środków wydatkowano natomiast na realizację zadań zleconych, choć tutaj tendencja wzrostu zaznaczona jest wyraźniej (od 304.269,11 zł w 2010 r. do 628.797,25 zł w 2012 r.). W analizowanym okresie środki wydatkowane przez MGOPS na świadczenia pomocy społecznej stale zwiększały się z roku na rok (od 1.064.744,93 zł w 2010 r., poprzez 1.248.502,58 zł w 2011 r., do 1.441.009,60 zł w 2012 r.). Natomiast środki wydatkowane na stypendia dla uczniów ulegały wahaniom, osiągając najwyższy poziom w 2011 r. (79.979 zł).

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby rodzin i przebywających w nich osób, objętych przez MGOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2010-2012.

Tabela 8. Rodziny i przebywające w nich osoby, objęte pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba rodzin	372	333	334
liczba osób w rodzinach	858	761	779
udział osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	7,1%	6,3%	6,4%

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2011-2012 była niższa niż w 2010 r. (372 w 2010 r., 333 w 2011 r., 334 w 2012 r.), podobnie liczba osób przebywających w tych rodzinach (858 w 2010 r., 761 w 2011 r., 779 w 2012 r.). Zarazem zmniejszył się odsetek udziału osób objętych pomocą społeczną w ogólnej liczbie mieszkańców gminy.

Generalnie wpływ na mniejszą liczbę beneficjentów systemu mogło mieć m.in. niskie kryterium dochodowe obowiązujące przy ubieganiu się o wsparcie, które w analizowanym okresie było początkowo ustalone na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych, które przysługiwały, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał 504 zł, a gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekraczał 583 zł.

Od października 2012 roku zmieniło się kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej, które zostało ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Podwyższone zostało również kryterium dochodowe stosowane przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych, które przysługują, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 539 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 623 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługiwały z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 725 zł.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat typów rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012.

Tabela 9. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012

typy rodzin		liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
		2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
rodziny ogółem		372	333	704	858	761	1.634
o liczbie osób:	1	166	144	302	166	144	302
	2	63	70	152	126	140	304
	3	58	45	77	174	135	231
	4	54	41	95	216	164	380
	5	18	25	55	90	125	275
	6 i więcej	13	8	23	86	53	142

w tym: rodziny z dziećmi ogółem		163	143	323	590	517	1.134
o liczbie dzieci:	1	62	56	127	159	142	305
	2	63	50	115	230	184	425
	3	27	29	60	127	138	280
	4	9	7	20	55	43	114
	5	0	0	0	0	0	0
	6	0	0	0	0	0	0
	7 i więcej	2	1	1	19	10	10
rodziny niepełne ogółem		54	48	48	148	133	131
o liczbie dzieci:	1	24	22	24	49	44	49
	2	21	18	15	63	56	45
	3	9	8	9	36	33	37
	4 i więcej	0	0	0	0	0	0
rodziny emerytów i rencistów ogółem		82	62	24	150	106	56
o liczbie osób:	1	44	35	7	44	35	7
	2	22	18	9	44	36	18
	3	7	3	3	21	9	9
	4 i więcej	9	6	5	41	26	22

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie.

Analiza struktury rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012, wykazała, iż najliczniejsze grupy stanowiły: osoby samotne (w 2010 r. 166, w 2011 r. 144 i w 2012 r. już 302), rodziny dwuosobowe (w 2010 r. 63, w 2011 r. 70 i w 2012 r. 152) oraz rodziny liczące 4 osoby (w 2010 r. 54, w 2011 r. 41 i w 2012 r. 95).

Odmienne wyglądała struktura beneficjentów biorąc pod uwagę poszczególne typy rodzin. W przypadku rodzin z dziećmi największe grupy w latach 2010-2012 stanowiły rodziny posiadające jedno (w 2010 r. 62, w 2011 r. 56, a w 2012 r. 127) oraz dwoje dzieci (w 2010 r. 63, w 2011 r. 50, a w 2012 r. 115). Podobnie było w przypadku rodzin niepełnych, gdzie najliczniejsze były te z jednym dzieckiem (w 2010 r. 24, w 2011 r. 22 i w 2012 r. ponownie 24) oraz z dwojgiem dzieci (w 2010 r. 21, w 2011 r. 18, a w 2012 r. 15). Z kolei w odniesieniu do rodzin emerytów i rencistów największą grupę beneficjentów w tym okresie – z wyraźnie zarysowanym spadkiem w roku 2012 – stanowiły osoby samotne (w 2010 r. 44, w 2011 r. 35 i w 2012 r. 7).

Najliczniej reprezentowane grupy wśród osób i rodzin objętych wsparciem przez MGOPS stanowiły w 2012 roku charakteryzujące się niskim poziomem dochodów osoby i rodziny ubogie. Pochodzące z tych ostatnich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ubóstwo	12	44	191	16	101	416
potrzeba ochrony macierzyństwa	28	35	36	120	163	169
bezrobocie	160	146	167	423	372	435
niepełnosprawność	134	125	121	275	262	258
długotrwała lub ciężka choroba	141	127	133	309	294	333
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	58	58	68	211	218	255
przemoc w rodzinie	3	2	8	9	6	31
alkoholizm	36	51	51	70	110	104

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie.

Analizując przyczyny przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2010-2012 należy stwierdzić, iż głównym tego powodem był niski status materialny beneficjentów, wynikający z utrzymującego się na jednakowo wysokim poziomie bezrobocia, ale także z niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby. Widoczne to było zwłaszcza w 2012 r., kiedy odnotowano ponad czterokrotny wzrost liczby beneficjentów korzystających z pomocy z racji ubóstwa aniżeli w 2011 r.

Warto też zwrócić uwagę na fakt, że do istotnych przyczyn udzielania przez Ośrodek wsparcia należały bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz potrzeba ochrony macierzyństwa, ale także alkoholizm.

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez MGOPS wpływały na formę udzielanego rodzinom wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez MGOPS w latach 2010-2012

formy pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
pieniężna	500	468	509	1201	1083	1218
rzeczowa	112	91	101	385	336	388
praca socjalna	280	160	370	629	306	855
poradnictwo specjalistyczne	60	17	42	93	62	107
schronienie	0	2	2	0	2	2
usługi opiekuńcze	30	31	32	30	39	39

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie.

W latach 2010-2012 najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia była pomoc finansowa, głównie w postaci zasiłków stałych, celowych i okresowych.

W omawianym okresie liczba objętych tą formą wsparcia rodzin i osób w rodzinach ulegała wahanom.

Do najczęściej udzielanych mieszkańcom gminy form wsparcia zaliczały się również pomoc rzeczowa oraz prowadzona z beneficjentami praca socjalna, polegająca m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej.

Wśród form pomocy udzielanej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie znalazły się również poradnictwo specjalistyczne oraz usługi opiekuńcze.

Istotnymi formami wsparcia dla rodzin stanowią świadczenia rodzinne i alimentacyjne. W gminie Stryków ustaleniem prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a także realizacją tych świadczeń zajmuje się Urząd Miejski w Strykowie.

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe dane na temat świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2010-2012.

Tabela 12. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	10.814	9.683	8.952
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	48	45	51
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	581	476	450
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	443	387	281
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	453	488	452
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	650	602	555
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1.764	1.511	1.283
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.162	988	959
zasiłek pielęgnacyjny	2.196	2.237	2.180
świadczenie pielęgnacyjne	390	439	530
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	125	137	127
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	18.626	16.993	15.820

Dane Urzędu Miejskiego w Strykowie.

W latach 2010-2012 wielkość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych malała z roku na rok (w 2010 r. 2.224.494 zł., w 2011 r. 2.091.371 zł, a w 2012 r. 2.029.238 zł.). Równocześnie liczba przyznanych świadczeń spadła (z 18.626 w 2010 r. do 15.820 w 2012 r.).

Najczęściej wypłacano zasiłek rodzinny (w 2010 r. 10.814 świadczeń, w 2011 r. 9.683, a w 2012 r. 8.952), który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Do często przyznawanych świadczeń należały dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (w 2010 r. 1.162 świadczenia, w 2011 r. 988, a w 2012 r. 959) oraz z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (w 2010 r. 1.764 świadczenia, w 2011 r. 1.511, a w 2012 r. 1.283).

Istotną formę wsparcia stanowił również zasiłek pielęgnacyjny, którego liczba, co warte odnotowania, utrzymywała się na zbliżonym poziomie (2.196 świadczeń w 2010 r., 2.237 w 2011 r., 2.180 w 2012 r.), a który służy częściowemu pokryciu wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Wśród innych ważnych świadczeń znalazł się ponadto dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, jak też dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka.

Kolejną formę wsparcia świadczoną rodzinom w gminie Stryków, realizowaną przez Urząd Miejski w Strykowie, stanowiło świadczenie alimentacyjne. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	79	75	79
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	975	961	1.029
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	300.340 zł	325.240 zł	365.813 zł

Dane Urzędu Miejskiego w Strykowie.

Liczba mieszkańców gminy, którym w latach 2010-2012 przyznano świadczenie alimentacyjne była na stabilnym poziomie. W 2010 roku było to 79 osób, w 2011 r. 75, a w 2012 r. ponownie 79 osób. Wzrosła natomiast liczba wypłaconych świadczeń: od 975 w 2010 r. do 1.029 w 2012 r. W ślad za tym zwiększyła się też kwota wydatkowana na ten cel (z 300.340 zł w 2010 r., poprzez 325.240 zł w 2011 r. do 365.813 zł w 2012 r.).

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu jako jednostka powiatowa obejmuje zasięgiem działania również mieszkańców gminy Stryków. Wybrane dane dotyczące działalności PCPR w odniesieniu do ludności gminy Stryków w 2012 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy

	2012 r.
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	2
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	4
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	10
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	6
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	4

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu.

W uzupełnieniu powyższych warto odnotować i te dane z PCPR w Zgierzu: z końcem 2012 r. zamieszkiwało na terenie gminy Stryków 13 rodzin zastępczych, w których przebywało 14 dzieci oraz ich pełnoletnich wychowanków, nadal z rodziną związanych. W gminie mieszkało ponadto 2 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i tyluż pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, którym zgierskie PCPR udzieliło finansowego wsparcia.

4.6. DZIECKO I RODZINA WSPIERANI PRZEZ PORADNIĘ PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNĄ

Dzieci i rodziny z gminy Stryków objęte są także wsparciem ze strony Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Głownie. Opieka świadczona przez placówkę polega na przebadaniu w celu wydania opinii lub orzeczenia, a także w celu objęcia terapią.

Uczniowie szkół z terenu gminy Stryków korzystali z pomocy Poradni w zakresie edukacyjnych niepowodzeń, problemów emocjonalnych, niepełnosprawności oraz zaburzeń psychicznych.

W związku z udzielaną pomocą wydano 10 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego i nauczania indywidualnego; wystawiono ponadto 60 opinii poprzedzonych diagnozą psychologiczno-pedagogiczną.

Z powodu trudności szkolnych terapią pedagogiczną Poradni w Głownie objętych zostało 15 uczniów z terenu gminy, natomiast 21 dzieci otrzymało w placówce wsparcie psychoterapeutyczne.

4.7. RODZINA I DZIECKO POD KURATELĄ SĄDOWĄ

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 795), kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.

II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu prowadził w 2012 roku 853 sprawy z orzeczonym nadzorem kuratora na terenie jurysdykcji sądu. Część z nich dotyczy mieszkańców z terenu gminy Stryków, niestety brak jest bardziej szczegółowych danych w tym zakresie. 201 spośród tych spraw dotyczyło osób nieletnich i zapadło w postępowaniu karnym w sądzie dla nieletnich; nadzorem kuratora objęto 201 młodych skazanych.

W sądzie rodzinnym i opiekuńczym zakończyło się w tym czasie kuratorskim nadzorem także 414 tzw. spraw opiekuńczych. Dotyczyły one 1.312 dzieci i członków rodzin. Ponadto ingerencje kuratorów dotyczyły w 2012 roku innej odsłony patologii rodziny: skierowania 238 osób nadużywających alkoholu na przymusowe leczenie.

4.8. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku programu wspierania rodziny stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wspierania rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stał się obszar rodziny, dziecka i młodzieży.

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zapobieganie dysfunkcjom rodzin • prowadzenie efektywnej pracy socjalnej w obszarze wspierania rodzin, dzieci i młodzieży • dostateczny dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • brak bieżącej analizy potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży przez pracowników socjalnych i pracowników placówek oświatowych • brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin • brak działań służących tworzeniu na terenie

<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań na rzecz rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia • prowadzenie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców gminy 	<p>gminy nowych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak koordynacji działania instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież w gminie • niedostateczny rozwój opieki przedszkolnej • niedostateczny rozwój szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego • brak działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania • niedostosowanie oferty spędzania wolnego czasu do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży • niedostateczne propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • istnienie warunków umożliwiających efektywne prowadzenie pracy socjalnej • odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie • możliwość kontynuacji nauki na poziomie ponadgimnazjalnym • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • zwiększająca się liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego • istnienie w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • zwiększająca się świadomość zdrowotna mieszkańców gminy • wystarczająca dostępność opieki medycznej w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> • nie zmniejszająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych w gminie • niedostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • rosąca liczba rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży w gminie • niedostateczna koordynacja działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież nie sprzyjająca skuteczności udzielanej pomocy • niewystarczający dostęp do opieki przedszkolnej w gminie • nie rosąca liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży

Inne mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w obszarze RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • korzystna lokalizacja przy skrzyżowaniu autostrad A1 i A2 • wolne tereny sprzyjające inwestycjom • czyste środowisko naturalne • dobra infrastruktura: sieć energetyczna, wodociągowo-kanalizacyjna • inwestycje z budżetu gminy • walory przyrodnicze gminy • wykwalifikowana kadra pracowników pomocy społecznej • funkcjonowanie świetlicy środowiskowej • funkcjonowanie punktu wydawania posiłków • współpraca ze szkołami, kuratorami sądowymi, policją, GKRPA, urzędem pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • brak żłobków • brak lokali socjalnych dla najuboższych • brak zaangażowania organizacji pozarządowych w rozwój gminy

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • strategię rozwiązywania problemów społecznych • rozwój przedsiębiorczości i aktywności społecznej • współpraca regionalna i partnerska z innymi gminami • zachowanie walorów środowiska naturalnego • poprawa stanu bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • zła sytuacja gospodarcza kraju • marginalizacja regionu łódzkiego • brak instrumentów wspierania przedsiębiorczości i walki z bezrobociem • migracja ludności – odpływ ludzi młodych • podział środków finansowych nieadekwatny do skali zadań zleconych gminom • rosnąca skala zagrożeń dla funkcji wychowawczych rodziny i jej stabilizacji • roszeniowe postawy beneficjentów pomocy społecznej przy nikłym zainteresowaniu podjęciem pracy • skażenie środowiska naturalnego

4.9. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO W GMINIE

Zasobami wspierającymi rodzinę i dziecko, są instytucje i organizacje które działają na terenie danej gminy, bądź obejmują zasięgiem działania jej mieszkańców. W gminie Stryków oraz w jej sąsiedztwie funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje mające w orbicie swoich zainteresowań rodzinę i dziecko. Ich wykaz zawiera poniżej przedstawiona tabela.

Tabela 16. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie	ul. Kościuszki 29, 95-010 Stryków
2.	Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strykowie	Pl. Łukasińskiego 4, 95-010 Stryków
3.	Dom Kultury w Niesułkowie	Niesułków Kolonia 13, 95-010 Stryków
4.	Przedszkole Samorządowe w Strykowie	ul. Targowa 4, 95-010 Stryków
5.	Centrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy Gimnazjum Niepubliczne Stowarzyszenia Rehabilitacji i Readaptacji Społecznej „Wyspa”	Dobieszów 68, 95-010 Stryków
6.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu	ul. Sadowa 6, 95-100 Zgierz
7.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Głownie	ul. Kopernika 26a, 95-015 Głowno
8.	Gminna Biblioteka Publiczna w Strykowie	Pl. Łukasińskiego 4, 95-010 Stryków
9.	Filia GBP w Dobrej	ul. Witanówek 3, 95-010 Stryków
10.	Filia GBP w Swędowie	ul. Główna 35, 95-010 Stryków
11.	Filia GBP w Koźlu	Koźle 43, 95-010 Stryków
12.	Filia GBP w Niesułkowie	Niesułków Kolonia 13, 95-010 Stryków
13.	Filia GBP w Bratoszewicach	ul. Nowości 34, 95-011 Bratoszewice
14.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział w Zgierzu	ul. Narutowicza 13, 95-100 Zgierz
15.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejsko-Gminny w Zgierzu	Pl. Jana Pawła II 19, 95-100 Zgierz

16.	MKS "Zjednoczeni" Stryków	Pl. Łukasińskiego 4, 95-010 Stryków
17.	Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Zgierzu	Pl. Jana Pawła II 19, 95-100 Zgierz
18.	Organizacja pozarządowe działające na rzecz mieszkańców gminy	

Dane Urzędu Miejskiego w Strykowie.

W gminie Stryków funkcjonują również obiekty rekreacyjno-sportowe, z których mogą korzystać dzieci, młodzież i rodziny. Są to:

- place zabaw i skatepark w Strykowie,
- kompleks sportowy w Bratoszewicach z bieżnią lekkoatletyczną oraz boiskami do piłki ręcznej, koszykówki i siatkówki,
- boisko piłkarskie ORLIK w Strykowie, połączone z boiskami do piłki siatkowej i koszykówki,
- sala gimnastyczna w Niesułkowie,
- stadion przy ul. Brzezińskiej w Strykowie o pojemności 500 miejsc,
- tor motocrossowy

W uzupełnieniu: udostępniany w Bratoszewicach obiekt to nowo powstały kompleks boisk o nawierzchni asfaltowo-betonowej wraz z bieżnią i wybiegiem do skoku w dal o nawierzchni tartanowej, natomiast ten w Strykowie jest jednym z najładniejszych obiektów w kraju wybudowanych w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012”. Miłośnicy koni odnajdą ponadto we wsi Smolice pensjonat i ośrodek jeździecki Jantar, który dysponuje krytą ujeżdżalnią i wybiegiem dla koni.

5. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Stryków na lata 2015-2017 jest następujący:

**Wspieranie rodzin i dzieci w gminie Stryków,
zaspakajanie ich potrzeb, zapewnianie im bezpieczeństwa
oraz możliwości rozwoju w środowisku lokalnym**

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów operacyjnych oraz działań.

Cel operacyjny 1.:

Wspomaganie rodzin w środowisku lokalnym poprzez:

- **zwiększanie potencjału rozwojowego rodzin,**
- **wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,**
- **zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego.**

Działania do celu operacyjnego 1.:

- Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin.
- Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. poprzez rozpowszechnianie ogólnopolskich akcji promocyjnych, organizowanie imprez, rozmowy ze specjalistami, pogadanki.
- Doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną.
- Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologiczno-pedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej), np. poprzez utworzenie w gminie jednostki poradnictwa specjalistycznego.
- Ustanawianie, w razie potrzeby, rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
- Zatrudnienie, w razie możliwości, asystentów rodziny.
- W razie potrzeby opracowywanie i realizowanie środowiskowych programów profilaktycznych służących przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom rodzin.
- Wzmacnianie więzi rodzinnych m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.
- Upowszechnianie wśród członków rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach i zatrudnienia socjalnego.
- Udzielanie przez MGOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
- Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
- Promowanie wśród rodzin zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.

- Rozwój budownictwa socjalnego na terenie gminy.
- Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz rodzin ubogich.
- Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
- Opracowywanie i realizowanie projektów na rzecz rodzin, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
- Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, prokuratury rejonowej, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Cel operacyjny 2.:

Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju poprzez:

- **podnoszenie poziomu wychowania i edukacji, udzielanie pomocy uczniom ubogim, uzdolnionym i niepełnosprawnym,**
- **rozwijanie środowiskowych form wsparcia dzieci i młodzieży,**
- **zwiększanie możliwości uczestnictwa dzieci i młodzieży w kulturze, sporcie i rekreacji.**

Działania do celu operacyjnego 2.:

- Podjęcie działań w kierunku zwiększenia na terenie gminy dostępności opieki przedszkolnej oraz zapewnienia opieki dzieciom do lat 3.
- Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy) i programy nauczania.
- Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej, m.in. poprzez zwiększenie w szkołach liczby zajęć edukacyjnych i wychowawczych – w miarę zapotrzebowania i możliwości finansowych.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki), organizowanie zajęć wyrównawczych, dofinansowanie udziału w wycieczkach dydaktycznych oraz w kulturze, sporcie i rekreacji, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły.

- Organizowanie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych, przyznawanie im stypendiów za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe w miarę możliwości finansowych gminy.
- Zwiększenie dostępności kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych poprzez tworzenie klas integracyjnych, prowadzenie nauczania indywidualnego, likwidowanie barier architektonicznych, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły.
- Realizowanie programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.
- Rozszerzenie oferty organizowanych w placówkach oświatowych zajęć pozalekcyjnych.
- Wzbogacanie ofert zajęć pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.
- Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w gminie i wyposażenie jej w odpowiedni sprzęt.
- Propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych, m.in. w stosunku do osób starszych i pokrzywdzonych przez los.
- Opracowywanie i realizowanie projektów na rzecz dzieci współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Cel operacyjny 3.:

Zapewnienie rodzinom i dzieciom bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego poprzez:

- **zaspakajanie potrzeb zdrowotnych i rehabilitacyjnych rodzin i dzieci,**
- **przeciwdziałanie uzależnieniom oraz zjawisku przemocy w rodzinie,**
- **wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa u rodzin i dzieci.**

Działania do celu operacyjnego 3.:

- Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia poprzez np. realizację projektów promujących zdrowie.
- Przeprowadzanie cyklicznych badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.
- Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.
- Zapewnienie dostępu do opieki pielęgniarskiej i lekarskiej w placówkach oświatowych.
- Zwiększenie dostępności specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie gminy.
- Opracowywanie, realizowanie lub współudział placówek oświatowych w realizacji edukacyjnych programów prozdrowotnych.

- Zwiększenie dostępności rehabilitacji dla rodzin i dzieci, m.in. poprzez zapewnienie transportu do placówek świadczących usługi w tym zakresie.
- Opracowywanie i realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie i przestępczości; włączanie w ich realizację policjantów.
- Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych uzależnieniom, przemocy w rodzinie oraz przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
- Organizowanie spotkań z rodzicami poświęconych bezpieczeństwu dzieci i młodzieży, włączanie rodziców w działalność edukacyjno-informacyjną.
- Patrołowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.
- Zapewnienie rodzinom, dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół.

6. REALIZACJA PROGRAMU

Działania wyznaczone w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Stryków na lata 2015-2017 mają charakter ciągły. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Burmistrz Strykowa, Rada Miejska, Urząd Miejski w Strykowie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, samorządowa placówka przedszkolna, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerami w realizacji działań są z kolei: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Głownie, Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu, placówki kulturalne spoza gminy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki służby zdrowia, całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki wsparcia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

Źródłami finansowania działań będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Do oceny stopnia wdrożenia działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów operacyjnych zostaną wykorzystane poniżej przedstawione wskaźniki monitoringowe.

Cel operacyjny 1.:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym
- liczba rodzin wspierających oraz liczba rodzin przez nie wspieranych,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich opieką,
- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych oraz liczba rodzin nimi objętych,
- liczba imprez zorganizowanych dla rodzin,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba nowych mieszkań socjalnych,
- liczba przeprowadzonych akcji charytatywnych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka.

Cel operacyjny 2.:

- liczba dzieci do lat 3 objętych opieką oraz liczba dzieci objętych opieką przedszkolną,
- liczba nauczycieli doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe,
- liczba wyposażonych placówek oświatowych,
- liczba zajęć wychowawczych i edukacyjnych,
- liczba uczniów objętych pomocą stypendialną i zasiłkami szkolnymi,
- liczba uczniów biorących udział w zajęciach wyrównawczych,
- liczba uczniów dowożonych do szkół,
- liczba uczniów uzdolnionych, którym przyznano stypendia,
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych oraz liczba dzieci i młodzieży nimi objętych,
- liczba świetlic oraz liczba dzieci z nich korzystających,

- liczba organizowanych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych,
- liczba nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych,
- liczba wolontariuszy,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych.

Cel operacyjny 3.:

- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba dzieci i młodzieży objętych cyklicznymi badaniami,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba placówek oświatowych, w których świadczona jest opieka pielęgniarska i lekarska,
- liczba realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób korzystających z rehabilitacji,
- liczba opracowanych i realizowanych programów lub działań profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie i przestępczości oraz liczba osób nimi objętych.
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba spotkań z rodzicami poświęconych bezpieczeństwu dzieci i młodzieży,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Kierownik MGOPS-u przedstawia je Burmistrzowi Strykowa i Radzie Miejskiej wraz z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w terminie zgodnym z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.